

JON MIRANDE-ren ITXAROPEN-GUTUNAK

J. M. Satrustegi

Gerra ondoreko euskal idazleen historia, Jon Mirande barne dela, gizon gazteen izen aipagarrietan oinarriturik dago. 48 urterekin eten zuen Mirandek, mintzo garratz eta urrats eraginkorrez euskal literaturaren oihan murritzean berak ibilitako bidea. Ez da udaberriko egunsentiaren olerkari alaia, ilunabar guzien begirada beltzez inguratutako dramaturgo zorrotza baizik. Izpiritu gozakaitz eta urratu baten lehen mailako emaitza literarioa da berea.

Utz dezagun alde batera bere garaiko epaile garbien aingerukeria. Nunbaiteko mamu beltzen haize kutsatua zekarkien gogora haren joera ausartak, eta bizkarra eman zioten. Bazekien berak eta ez zien barkatzen. Plazan erretzera atera gabe, heterodoxiaren ezten beldurgarria ikusi zuen batek baino gehiagok gure idazleen zeru urdin topikoan. Egia da, ausardia horretan nortasun haundiko luma ikusi zuenik ere izan zela gure artean; baina beretzat hesitzen joan zen bakardade estuan ito zen azkenean, inoren esku lagungarriaz baliatzeko biderik gabe.

Zuberotarrak zituen aita-amak, sorterriko lurralde heze eta gurietatik urrun, Parisko horma artean ekarri bazuten ere semea mundura. 1925eko urriaren hamarrean, uso-pasak ehiztarien sareak astintzen dituen udazkeneko egunetan, ikusi zuten bere begiek lehen argia. Ibiltari asperkaitza, Euskal Herriko joan-etorriak astintzen zion barrena euskaltzaletasunari uko egin aurretik. Gurasoak berekin zituen Parisko bizitokian eta euskara zuen haiengandiko mintzaira.

Legegintzako ikastaroez bestalde Linguistika ikasi zuen, eta seiren bat hizkuntzaz baliatzen zen: euskara, frantses, ingeles aleman, gaztelera eta bretoieraz, nik dakidanez. Ogibidez, funtzionari zen eta ministeritzaren batean egiten zuen lan.

Miranderen bizia ilunpean edo, gutxienez, lanbrotsu igaro zen euskaldun gehienontzat. Bere idazlan bakoitza inarrosi bat zen konzientzia askorentzat eta eztabaidak sortu ohi zituen ikasien batzarretan. Eta ekaitzaren ondotik, ixilunea. Horregatik, hutsunez beterik dago idazle honen bizia.

Duela bi urte Pragara lehen bidaia egin nuelarik, Tauer adiskidearen artxiboan Miranderen berri asko aurkitu nuen: berrogeitaka gutun, gehienak eskuizkribuak. Berehala jabetu nintzen bildumaren garrantziaz. Zuberotarraren asmo, kezka eta gora-behera asko agertzen da eskutitz hauetan.

Paperak eskuan nituela galdegin nion Norbertori idazlearen berri. Buruari astiro eraginez, hitz gutxi jalgi zen bere ezpaine-tatik: «*un hombre atormentado... difícil*» edo antzeko zerbait ulertu niola uste dut. Erlijio hutsunea eta sinesterik-eza zekar-kion gogora, berez fededuna zen Tauer-i. Ez zitzaion, behar bada, egokia apaiz baten aurrean besterik esatea, edo zendu-aren izen onagatik nahiago zuen ixiltzea. Beste berririk baze-kielako antza eman nion, baina ez nion solasari jarraipenik eman.

Ez dakit nungo hariak kurutzaturik, aitorpen ezkutu bat egin zidan orduan, bere biziko pasarte trakets batean idatzi-tako gordinkeriaren batzu bazituela nunbait, esanez. Ez zitzaiz-kion oso atsegin, eta nun sartuak zituen adierazi ondoren, erretzeko asmoa agertu zidan. Begirada bat eman orduko, se-xu harremanen gordinkeriak zirela ikusi nuen, eta ez zuela erretzerik merezi, esan nion. Neutako eman zizkidan orduan, nahi nuena egiteko adieraziz. Ez dizkiot, noski, orri horiek neheri erakutsi.

Pragan jasotako Miranderen emaitza berrogeita zazpi gu-tunezkoa da. Zenbait, luzeak dira, hiru bat orrialdekoak. Beste batzu, berriz, txartel laburrak. Idatz erari dagokionez, 25gutun eskuz eginak dira, hamaika makinaz, eta beste hamaikak gabon txartel edo antzeko izkribu laburrak dira.

Paper hauek guziak argitaratzeko orduan nolabaiteko sai-lkapena egin beharrean aurkitu naiz, eta beste bide batzu baz-terrean utzi eta, idazlearen egoera eta sentipenak kontuan har-turik, abiatu naiz. 1951.ekoak dira bilduma honetako lehen eskutitzak, eta euskalzaletasun baikorra sumatzen denez be-rorietan, *itxaropen-gutunak* deitu ditut.

Bigarren multzo batean biltzeko utzi ditut bere unerik ilu-nenean idatzitako *etsipen-gutunak*.

Nola sortu zen bien arteko ezaupidea? Nori nori idatzi zion lehenik?

Pragako bilduman jasotako gutun zaharrena 1951.eko azaroaren zortzikoa da, eta Tauer-ek ezagunen baten bidez helarazi zion eskutitzaz mintzo da Mirande. Erantzunaren arabera esan dezakegu, zuberotarraren olerkiren bat aipatzen ziola bohemiarrak eta, era berean, ezaguna zitzaion Miranderi Tauer-en izena.

Euskararen kezka da nagusi, gutunean: gal-zorian zegoen euskararen egoera, euskaldun askoren zabarkeria eta ajola-eza hizkuntzari buruz, eta txekoeak beren pizkundean jarraitu duten ereduaren ametsa.

Gutun itxaropentsua da, halare, honako hau: «Ez dugu orraitio itxaropena galdu behar, esaten dio; agitz aurreratu gera azken urte auetan; langile onak sortu zaizkigu euskal-arloan...».

Euskararen batasuna aipu du idatz-ondoko lerroetan, eta bere joera une horretan zein den aitortzen du.

Paris'en, 8:11:51

Yaun maitea,

Zure idazkia atzo eman dit eskura Eusko Ordezkaritzako lagun batek. Pozten naiz asko nire neurtitzak atsegin bai'dituzu; areago pozten naiz oraindik geure izkera orren ederki ikasi ta orrelako arduraz aztertzen duzula ikusiaz.

Neuk ere zure euskerazko idazlanak «Euzko Go-goa»n ta beste euskal aldizkarietan irakurri ditut arreta aundiñarekin, batez ere zure aberriari dagozkionak; ezen garrantzi aundikoa dugu yakitea Euskaldunok, beren errigoa erio-bidetik baztertu bearrean Europe'ko beste erri txikiek zer iritxi duten, eta nola.

Zoritzarrez, Txekoslobia'ren zori ona ez du euki Euskadi'k, eta gure euskal-mintzoa galtzera da non

ez bai'du zeozerk laguntzen... Ezin uka, aatik, georren erruz ere izan dala euskera egoera tamalgarri ortaratu ba'da. Gaurko egunean, Euskotar zenbait grade, euskeraren landubidean yardun; geure erritar askok ordea ez digute yarraitu nai, baizik-eta alperlanean ari gerala, gure idatziak erri soillak ez ditulata ulertzen, zaillegiz. E.G.'an irakurri dukezu noski «eskualzale» oiei Orixe'k zer iñardesten dien. Geroak agertuko nork zeukan arrazoi...

Bestalde, eusko abertzale askok ez diote euskerari benetako maitasunik. Erderean bizi dira eta euskera ez dute lingua del cuore, lingua del pane bañoago, Italiarren esanetik.

Ez dugu orraitio itxaropena galdu bear: agitz aurreratu gera azken urte auetan; langille onak sortu zaizkigu euskal-arloan, ala nola Zaitegi, Orixe, Andima eta E.G.'aren idazkideak baizik ez izendatzeko erdal idazleekin ere araka ditezkenak.

Zure eskutitzak pozik artuko ditut, zeure aberriaz ta txeko-izkeratzaz berri geiago yakin nai nuke ere. Idatz ezadazu beraz gura duzunean, ta erantzungo dizut batere luzatu gabe.

Anartean, ene euskal goraintzirik onenak ar itzazu.

Zure zerbitzari

Jon Mirande

MIRANDE'tar Yon

Io6, bld DAVOUT

Paris XX

N.B. Ni Zuberotarra nauzu, naiz giputzeraz idazten dudan, euskeraren batasunari buruz ari naian. Zubero'ko izkelgian lantxo zenbait idatzi ditut alaere, «Euzko Gogoa»'n eta «Gernika»'n agertu edo agertuko diranak.

M'tar J.

Eguberriz idazten dio berriz Pragako adiskideari. Epe labur horretan, eskutitz bat eta eguberri txartela igorriak zizkion Tauer-ek.

Euskal argitalpenei buruz informazio iturri onak zituen atzerritarrak eta Frantziako gobernuak argitaratutako zubereraren ikasbidea eskatu zion Parisko lagunari. Honek ez zuen ezagutzen. Hori dela eta, *Deixonne* legegaian sinesterik ez duela agertzen dio. Astean bizpahiru orduz euskara erakustea ez baino, ikaskuntza guziak nahi lituzke euskaraz.

Parapsikologia gaitan murgildurik agertzen du bere izpiritua, eta ez du olerkirik burutu. Euskaltzale bero ikusten du bere burua basamortuko eremu antzuan: «Paris ontan gure izkera egitan maite dugunok lau edo bost bat gera, geiago ez».

Paris'en 25:12:51

Ene adixkide maitea,

Gaur Eguberri: zure zorion-txartelak iritxi ninduen, zure eskutitzaren ondoren. Barkatu otoi nik beranduegi idazten bai'dizut neure zorionak egun eder onen karietara zuri emateko. Bioazkizu beintzat, ene Urte-Berriko goraintziak idazki onekin.

Eskatzen didazu Prantzia'ko gobernuak argitaldu berri omen duen zubereraren ikasbide bat: Nik ez nakien dalako ikasbidea egin zutenik ere, ezen ez diot yaramon aundirik ematen Deixonne-legegai orri, «langues dialectales» (Prantzesen esanetik) eskolan sartu nai dituen. Ez dugu euskera galbidetik baztertuko, gure nausiek astean bizpairur orduz bakar-bakarrik ikasetxeetan bera irakasten uzten ba'digute... Ikaskuntzak oro bear lirake euskeraz egin, lenengo maileko eskoletan beñipein. Bañan ori beste kontu bat da.

Dana dala, saiatuko naiz liburu ori biltzen eta, eskuratu orduko, bidaliko dizut. Dumurik zubererazko idazkiak ez bai'dira ugari; azken urte auetan, ez

da batere agertu (Eleiz-libururen bat ezik, bear bada).

Dirala amar bat egun, Euskeraren Eguna genuen. Eusko-Ordezkaritzan ospatu dute eta Ibiñagabeitia 'tar Andima'k —zure ta nire adixkideak— zure idazki bat irakuri du, txit ernegarria.

Ez dut olerki berririk ondu aspaldion. Oraingoan, lan luzexko bat egiten ari naiz parapsykhologia gaitzat artuta. «Euzko Gogoa»-n ager eraziko bide du Zaitegi'k. Uste dut lenengo aldiz dala euskeraz gai ortaz idazten dala...

Beste egiteko asko ba nituke euskeraren onetan bañan, ondikoz! batere laguntzarik gabe, zail dugu zeozertan ekitea benetako euskaltzaleok. Paris ontan, gure izkera egitan maite dugunok, lau edo bost bat gera, geiago ez. Noiz ote begiak iririkiko zaizkie eusko abertzaleak dirala aiñen gora —erderaz ordea— esaten duten aiei?

Bañan aski eleketa ilun ortaz! Amaitzean, nai ditut nire Urtats (Urteberri) zorionak berritu.

Zure izparren zai dagon

zure adixkide

Mirande'tar Yon'ek.

Parisko agintariek bazter-hizkuntzei buruz hartutako erabakiak gutxiesten ditu, eta gogorki salatzen, euskara bultzazteko eskasegiak ikusten dituelako: «Neure Euskalerrria benetan maite dudalako naiz orrela mintzo», dio berak.

Bere pentsabidea ezagutzeko garrantzitsua deritzait gero esaten duena. Ez dela abertzaletasun hertsia berea, esango du. Europar eta euskotar ikusten du, denbora berean, bere burua, Europari loturik dagoelako euskararen etorkizuna; eta hizkuntza txikiak burua jasoko duten neurrian jasoko lukeela euskarak berea, uste du.

Bide honetan aurrera egin nahian ikasi omen zuen berak «Breizera»: erri txikien *alkar-lanegite* ortan zerbait egin nahian, alegia. Txekeraren eredia du, berriz ere, begien aurrean eta horretan zerbait esateko euskaldunei, eskatzen dio Pragako adiskideari.

Paris'en 25:11:52

Ene adixkide!

Nik ere luzatu dut zure eskutitzari erantzutea bainan barkatuko didazu noski, ez-ongi egon naiz-eta, marranta gaitz batekin.

Euskera, katalanera, breizera ta okizkerai buruz Prantzia'ko Aldunetxe ta Zaardiek onartu duten lege berri ori dula-ta esaten didazu «obe dala zerbait ezer ez baño». Arrazoi dukezu bearbada; nik daukat orraiko lege orrek gutxi oneratuko duela euskeraren egoera illuna. Eskola aundietako ikasle bakan zenbaitek ikasiko dute, agian euskeraz irakurri ta idazten: egia da, bañan ziur nago euskera beren eguneroko mintzai egiteko aiña ikasiko ez dutela. Eta zer euskera ikasiko dute, zer liburutan? Izelgi kutxuzko euskera noski, ta pellokeri batzuz besterik ez dute irakurriko... Anartean, Euskalerrria gero ta areago erderari ematen ari zaio. Ez bere ogenez: nola egin lezake bestera? Erdera bai-da lege-izkera, Ipar eta Ego euskadin alaber. Ez; euskera ilzoritik ateratzekotan,

politikak du aterako, i.e. eusko politikak, ez politikero arrotz edo arrotzaleek ematen digutun ukar-legetxo batek.

Itz gogorrek dirala oriek pentsatuko duzu ausaz. Neure Euskalerrria benetan maite dudalako naiz orrela mintzo, ordea; ez uste izan alazere eusko abertzale ertsia naizenik. Europar ta Euskotar: orixe da nire itz-burua; Euskerak burua yasoko du, bera bezela Laterri aundiek oinpetuta dauzkaten beste Europar izkera txikiek ere burua yasotzen ba-dute. Europa'ko erri txiki guziok alkarrekin lan-egin ezperen ez dugu sekulan gaizkabiderik arkituko.

Azken «Euzko Gogoa» artu baduzu «Breizera» (The Breton Language) izendun idazki bat irakurri dukezu breizeretik neronek itzulia. Breizera ikasi nuen «erri txikien alkar-lanegite» ortan zerbait egin naian.

Zeorrek orrelako zerbait idatzi bear zenuke «Euzko Gogoa» rako, txekeraren berri emanaz Euskaltzaleai.

Azken E-G.'an nire olerki bat ba da zuberoraz «Jei Gai» (Jai Gau). Esaidazu errex ulertu duzunez.

Esan nizun bezela, lan luzetxo bat ondu berri dut: «Yakintza berri bat: psykologi-gaindikoa». Zaitegi'ri igorri diot, bainan ez dakit oraindik argitaraziko duenez. Parapsykologi edo psykologi-gaindiko ortan azterketak egiten ari ditut; beste idazlan bat apaintzen diardut «Iratxoak» gaitzat arturik... ez dakit noiz bukatua latekeen.

Ene adixkide maitea, ene euskal agurrik onenak ar itzazu eta beste bat arte.

Jon Mirande

Udaberri eder baten zero urdinean dagerkigu gutun hone-
tan Mirande. Asmo berriz pizturik eta benetan baikor, mintzo
da. Parapsikologiaren eraginaz bestalde, euskara batua du go-
goan. Iparraldeko idazleak nahi lituzke baturantz bultzatu.

Paris'tik, 27.V.52

Adiskide maitea,

Milesker zure idazkia gatik. Damu dut eri izan
zerala jakitea; orain ongi zeralakoan nago. Beraz
atsegin izan zitzaizun «Beiak» ene itz-lauzko olerkia?
Zubero'an idatzi nuen joan dan udan, gure baserriko
beiai begira eta jendeen ergelkeria gogoan...

Atzo Euzko-Gogoa'ren 11-12garren zenbakia jaso
dut: zure idazlan bat ba dakar —«Atzerritar euskal-
tzale baten euskeraren aldezko deia»— agian ondore
onik ekarriko du Euskaldun zabar eta ezaxolen ar-
tean!

Dalako zembakian nire lan bat ba da ere: «Ja-
kintza berri bat: psykologi-gaindikoa» (Erderaz =
parapsychologie) Asko zaletua naiz jakintza berri or-
tarako eta nai nuke bazkun bat eraiki Euskaldunen
arteana araugaindiko gertariak (Phénomènes paranor-
maux) aztertzeko; euskeraz, jakina.

Igandean gure adiskide Andima etorri zait etxera
eta biok erabaki sendoak artu ditugu euskal-kultu-
raren onetan... eia zerbait iritxiko dugun alkarrekin
lan eginez. Nik asmo berriak ditut izkerari buruz:
esate baterako nai nuke euskaltzaleek toki andiago
bat eman liezaieten euskara batuan Iparreko eus-
kalkiai, batezere Zubero'koari.

Txekeeratiko itzulpena noiz argitaraziko duzun
aiduru (zai) nago. Pozik irakurriko dut. Zerbait ida-
tzi bear zenuke gure aldizkariarentzat, zure izkera-
ren berpizkundea gaitzat artuta, asko jakingarri bai-
dugu ori Euskaldunok.

Ene adiskide maite ori, uzten zaitut aldi ontako,
zure erantzunaren erpai nagolarik. Idatz ezadazu az-
kar!

Zurekin biotzez beti.

Jon Mirande.

Urte emankorra de Mirande eta Tauer-en arteko harremanetan berrogeita hamabia. Hilabete baten epea luze deritzaio bi gutunen artean. Austria aldean iragan nahi dituen oporrak gaitzat harturik, herriak eta arrotz hizkuntzak ezagutzeko zaltetasuna adierazten ditu. Denbora berean, noizbait Praga alde-ra joateko gogoia ere agertzen dio.

Parapsikologia —arau-gaindiko ezagumena— azterketa du eskuartean, oporrak hartu aurretik amaitzekotan lanen bat.

Paris'tik 27.VI.52

Adiskide maitea,

Aspaldion ez dizut idatzi, askets nazazu otoi. Ongi zeralakotan nago, baita zure sendia ere. Oporretan ote zaude ala ez oraindik? Nik datorren illabetean ditut eta aurten Austria'ra ba noa; irur aste egongo naiz an, bat Wien'en iraganen dut. Agitz maite dut atzerrian ibiltzea, arrotz-izkuntzak ikasteko ere on bai-da; eta orrela beste kulturak ezagutzen ditugu obekiago ta gurea ere, bestekin arakatzen dugularik. Itxaropen daukat bein zure enderrian ere izango naizela, bainan nai nuke txekera pitin bat ikasi leenik.

Orain dala amabost egun Andima ikusi dut, etxera etorri bai-zan apaitara. Lan berri batzu egin omen ditu, bainan ez ditut oraindik irakurri. Niketz, aitor-tu bear dizut oraiko bero andi auiek ez didatela lanerako gogorik ematen... Alaz ere, emendik abiatu gabe gai dut idazlan luzetxo bat ondu «Arau-gaindiko ezagumenaz» (faculté de connaissance para-normale).

Euzko-Gogoan argitaldu nuen ura irakurri al duzu eta zer derizkiozu?

Atseginez irakurriko dut Svatopluk Cech'en itzulpena gure aldizkingian agertuko danean. Ez dut ezagutzen «Noni eta Mani» bainan pozik ikusten dut idazle eta idazki berriak sartzen zaizkigula. Lankideak bearrezkoak ditugu, bai, gure euskera gaixoa gaizkatu nai ba-dugu.

Zuberoeraz estudiatzen asi al zera? Ots-ketari so egitez, txit politta duzu ene euskalkia. Zoritzarrez, itzegile gutxi gera eta orrengatik ez dut artan euskal-lanik aunitz egiten.

Ez egin nik bezela eta laster erantzun! Zure berriak beti poz andienarekin artzen ditut-eta.

Ene euskal agurrik onenak ar itzazu.

Zure adiskide den

Jon Mirande

Wien'en, 22.VII.52

Adixkide maitea,

Ona bi itz Austria'tik. Zoritzarrez! ezin natorke
zu ikustera Praha'ra, ez bai-dut ortarako baimenik...

Asko damutzen zait, baiñan, bear bada, datorren
urtean, etorriko naiz berriz.

Gure adixkide Andima'k gogo zuen egun zenbait
Ipar-Euskadi'n igaro. Bainan orain Paris en dago-
lakotan nago. Karta bat bildaltzen diot, zurearekin
batean.

Uri txit ederra duzu Wien; joan dan astean Salz-
burg'en nindagon eta, an ere, aunitz laket izan naiz.

Ez dut idazlan berririk oraindikan ondu. Udarak
alperetzen nau beti pitin bat, ez bai-naiz batere bero-
zale. Parisera orduko, zeozer idatziko dut noski.

Ez dizut luzerago idazten gaur, adixkide laztan
orri, hotel baten idazmai kordoka batean exerita bai
nago, eta ez da batere eroso idazteko.

Laster arte, beraz;
ene agurrik onenak ar itzazu

Jon Mirande

Datorren astelenean naiz Parisera itzultzen.

Paris'en, 17.VIII.52

Adiskide maitea!

Zure oporr-aldiko karta edo txartela artu nuen eta barka zaidazu pitin bat luzatu ba dut zuri eran-tzutea.

Idatzi nizun Vienna'tik, bainan ez dakit ene es-kutitza artu duzun, zensura bai-da oraindikan ere Austrian.

Beraz, Parisen nauzu oster, lana berriz arturik. Bero izugarriak euki genituen Errearoan (izen ego-kia!); il ontan, aldiz, zinez otzitu zaigu eguraldia.

Andima ikusi dut joan dan ostegunean; baita, aren etxean, Aita Mitxelena, «Arantzazu»ko poema-ren egillea, ots, Frantziskanoa duzu, eta euskaltzale bikaiñ eta argia.

Irakurri nuen, Eusko Gogoan, zure azterlana Czech'en «Euskalduna»ri buruz. Beste idazki zerbait ondu ote diguzu?

Nik asi dut E.A. Poe'ren ipuin baten itzulpena (The Clask of Amontillado) Ez dakit oraindik Eusko Gogoa ala Gernika'rako izanen den. Andima ari da Ovidius'en Ars Amatoria euskeraz jartzen. Lan ira-kurgarria izanen da, amaitua danean.

Beste egingai asko ba ditugu emengo euskaltza-leok. Bainan zail baino zailago da zeozer egitea, gure Euskalkideen lan —edo diru— laguntzarik gabe. Eta ain zabar dituzu Euskaldunak!

Zer berri zure alderdian? Damu dut Praha ederra aurten ez ikusirik. Bear ba, geurtz (datorren urtean) ikusteko egokiera ba duket.

Agur andi-andi bat igortzen dizu

Zure adiskide

Mirande'tar Jon'ek

Paristik, 6.II.54

Adiskide maitea!

Itz bi bakarrik, bion adiskide dugun Salbadore Mitxelena Aitak zuretzat bidali dizkidan eskutitz bat eta kanta-bilduma bat zuri eldu-arazteko.

Dakikezun bezala, Ibiñagabeitia'tar Andima Guatemala'ra joateko asmotan dugu; il onen azken asreetan abituko da emendik. Zaitegi'rekin bizitzera doa eta indar berri bat eman gogo dio «Euzko Gogo»'ri. Gure aldizkari onetan noizik bein zure idazlanik ikusiko dugulakotan nago?

Otz andi-andiak ditugu egun auetan. Parisen. Zuek ere, noski, Praha'n? Eni atsegin zait orrelako eguraldia, uda beroegia baño askoz areago.

Laster zure berrien jasotzeko itxaropenetan nago, ene adiskide agurrak onar itzazu.

Mirande'tar Jon'ek

«Nik oraindik ere euskaraz idazten dut», dio 1960.ean, ixilune luze baten ondoren. Euskarari eta euskaldun jendeari erabat uko egin aurretik, ezaren eta baiaren arteko burruka latza bizitu zuen.

14.12.1960

Adiskide maitea,

Eskerrik asko zure karta gatik. Nik ere Eguberri alai bat, eta Urte Berri zoriontsu bat opa dizkizut.

Egia da ez diogula aspaldi honetan alkarri idatzi. Joan den udan Zuberoan ta Gipuzkoan izan naiz eta uste nuen handik karta bat bidali nizula, baina orain konturatzen naiz ez nuela egin.

Nik oraindik ere euskeraz idazten dut: ipuin-berri, idaz-saio, neurtitz eta abar. Baina luzasko egon naiz deus egin gabe, ene etxean gertatutako zailtasun batzuen gatik... Ene idazkiak EGAN-en agertuko dira, geienak beintzat. Zaitegiri ere zer-edo-zer igorri nion, «Euzko-Gogoa»-rako; baina ez du argitara erazi, eta ez dit erantzun ere, jaso zuenik esateko. Beraz ez dut geiago E-G.n idazten.

Ipuin luze bat ere idatzi nuen, baina inork ez dit orain artean argitara eman nai izan, gaia ausart samarra delako. Halaz ere, Andimak itz eman zidan Venezuelan publikatuko zuela. Itxo egiten dut gezortzik...

Eta zu, zertan zabilta? Ar-emanik ba al duzu beti Euskaltzale eta Euskalerrizale askorekin!

Zure berri xeheen begira geratzen naizela, ene goraintzirik amultsuenak igortzen dizkizut.

Jon Mirande

«Igela» aldizkaria zela bide, beranduago ere baditu egun
baikorrak. 1962.ean idazten jarraitzen zuen: «ipuin luzeska
bat», esate baterako piska bat ausarta zelako edo inork argi-
taratu nahi izan ez ziona. Euskal Herriko liburuak ere joaten
zitzaizkion eta irakurtzen omen zituen.

106, bld DAVOUT

Paris XX

1962-12-13

Adiskide maitea,

Eskerrik asko zure gutuna gatik. Poztu naiz zure
berriak izateaz, ainbat denboraren buruan.

Nik ere, zorion osoa opa dizut Gabonetarako eta
Urteberrirako.

IGELA-z denaz bezainbatean, esan diot ene adis-
kide eta erritar D. Peillen-i (onek baitu aldizkaria
banatzeko ardura), falta dituzun zenbakiak zuri bi-
daltzeko. Laster jasoko dituzulakotan nago.

Euskeraz beti ere zerbaitxo idazten dut bainan
ez dakit non argitarazi; EGAN ez baita sarri ager-
tzen —eta beste agerkaririk ez da garai ontan—
Ipuin luzeska bat idatzi nuen bainan gaia piska bat
ausarta da, eta inork ez dit publikatu nai izan, orain
artean beintzat. Erkiaga-ren nobela «Araibar Zaldun-
na» irakurtzen ari naiz egun auietan— A. Villasan-
te-ren «Jainkoa» ere jaso nuen; eta irakurria dut.

Berriz ere, adiskide maite orrek, ene opalkuntza-
rik eta goraintzirik onenak ar itzazu.

Zure

Jon Mirande.ko

Adiskide maitea!

Esker mila zure kartaren gatik. Nik ere Urte Berri zoriontsu bat desiratzen dizut. Zure olerkiak «Olerti»'n atsegiñekin irakurriko ditut, argitaratzen dituztenean. Nik olerki gutxi idatzi dut azken denbora huntan; prosazko ipuin eta entseiu zenbait, bai, batez ere EGAN-en. Aste batzu Euskalerrian igaro berri ditut, Zuberoan, Laburdin eta Gipuzkoan— eta adiskide zaarrok pozik ikusi ditut: Etxaide, Mixelena, Arrue, Irigaray, A. Laffitte e.a.

Zure adiskide fidel

Jon Mirande

9.11.70

Adiskide maitea,

Eskerrik hanitz zure berrien gatik. Zorion eta osasun opa dizut zure 72 gn urtearen karietara.

Ene «Haur Besoetakoa» gustatuko ahal zaizu... ba du aspaldi handia idatzia nuela, eta argitaltzale bati eman nion— bainan, azkenekotz, ez nuen nahi argitara dezan. Baina bego hortan, argitara den ez-keru.

Nik ere Eguberri alegera bat eta Urte Berri on bat desiratzen dizkizut, bihortzetik.

Zure

Jon Mirande

Jon Miranderen bizia eta lanak noizbait sakonki aztertuko badira, beharrezkotzat jo dezakegu bere izkribuen bilketa egitea. Gertutik ezagutu zutenen aitortzarekin batera, bere gutunak ditugu iturri fidagarrienak. Han-hemenka banatuak diren izkribuak argitaratzea ongi etorriko litzateke.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Jon Mirandak

Zure abiskide fidela

1962-12-13

Abiskide maitea,

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Beste lan batean etsipena darioten bere eskuizkribuen berri emango dut. Bilketa lehenbaitlehen egin behar da. Luza penak ez ditu iragan berriak gaurkotzen, sakabanatzen eta galtzen baizik.

Jon Mirandak

Jon Mirandako